

عنوان مقاله:

تاثیر عوامل محیطی و خاکساز بر تنوع خاک های مناطق کرمان و لاله زار

محل انتشار:

فصلنامه مدیریت خاک و تولید پایدار، دوره 8، شماره 1 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 38

نویسندگان:

اعظم جعفری - عضو هیات علمی

سمیرا کشتکار - دانشگاه شهیدباهنر کرمان

محمد هادی فرپور - دانشگاه شهید باهنر کرمان

خلاصه مقاله:

سابقه و هدف: مطالعه تنوع خاک منجر به افزایش آگاهی از شرایط و عوامل ایجاد کننده تنوع در منطقه می گردد. در تکامل خاک، فرآیند توسعه خاک طی مسیرهای خاکسازي پیش رونده، مسیرهای خاکسازي کاهنده و عوامل، فرآیندها و شرایط برون زا و درون زا پیش می رود و در نتیجه خاک های متنوع ایجاد می شود. تاثیر و شدت عوامل بیرونی (محیطی) و درونی (فرآیندهای خاکسازي) بر تنوع خاک در محیط های مختلف، متفاوت است. این مطالعه سعی دارد کارایی شاخص های تنوع در بیان تنوع خاک در محیط های با عوامل بیرونی و درونی متفاوت را بررسی کند. مواد و روش ها: در پژوهش حاضر، تفکیک لندفرم ها به وسیله نرم افزار Google Earth و بازبینی صحرایی انجام گرفت و در نهایت، 23 خاکرخ حفر، تشریح و نمونه برداری شد. برخی خصوصیات خاک شامل pH، EC، CEC، گچ، کربنات کلسیم معادل، بافت و میزان مواد آلی اندازه گیری شد و با استفاده از رژیم حرارتی و رطوبتی مناطق مطالعاتی، خاک های منطقه به روش USDA (2014) طبقه بندی گردید. تفکیک دو منطقه کرمان و لاله زار، با استفاده از نقشه رقومی ارتفاع و خواص هیدرولوژی مناطق و با کمک گرفتن از نرم افزار ENVI و ARCMAP انجام گرفت. براساس شاخص دومارتن، شاخص گور و شاخص جاکارد، عدم شباهت عوامل خاکسازي اقلیم، توپوگرافی و مواد مادری در مناطق کرمان و لاله زار بررسی شد. برای تعیین تفرق رده بندی در دو منطقه مورد مطالعه، شاخص های غنا، یکنواختی، شانن و سیمپسون محاسبه گردید. در ادامه از آمار کلاسیک جهت مقایسه تفرق دو منطقه مورد مطالعه در یک حدود اطمینان مشخص استفاده شد. در نهایت با برقراری ارتباط بین تعداد نمونه و سطح اشکال اراضی، اهمیت نسبی منابع درونی و بیرونی در ایجاد تنوع خاک بدست آمد. یافته ها: نتایج حاکی از حضور خاک های متفاوت و متنوع در دو منطقه بود. اختلاف فاحش عوامل خاکسازي اقلیم، توپوگرافی و مواد-مادری منجر به حضور خاک های متفاوت در دو منطقه مطالعاتی شده است. در منطقه لاله زار خاک هیستوسول و مالی سول به طور موضعی تشکیل گردیده است. شاخص های تنوع خاک از سطح رده به فامیل خاک روند افزایشی نشان دادند. نتایج نشان داد تفرق خاک در هر دو منطقه مطالعاتی، براساس سلسله مراتب رده بندی در سیستم USDA افزایش می یابد. در لندفرم های مختلف، بیشترین تنوع در دشت دامنه ای و در سطح فامیل مشاهده گردید. با وجود توانمندی دو شاخص سیمپسون و شانن در نمایش روند تنوع براساس سلسله مراتب طبقه بندی، شاخص سیمپسون نسبت به شاخص شانن از نظر آماری کارایی بیشتری داشت، به طوریکه تفاوت شاخص تنوع سیمپسون در دو منطقه کرمان و لاله زار معنی دار گردید. نسبت bi/b در کرمان 25/1 و در لاله زار 46/0 بدست آمد که به ترتیب، نشان دهنده تاثیر بیشتر عوامل ذاتی و عوامل محیطی در تکامل خاک کرمان و لاله زار است. نتیجه گیری: در مقیاس مکانی بزرگ تاثیر عوامل محیطی در تکامل خاک مشخص تر از عوامل درونی است و با کوچک کردن مقیاس مکانی به تاثیر عوامل درونی پی خواهیم برد. شاخص های تفرق در جهت نمایش تنوع خاک به صورت کمی، توانمند و فراهم آورنده اطلاعات مفیدی هستند که در جهت ن ...

کلمات کلیدی:

لندفرم، شاخص های تنوع، عوامل درونی، عوامل محیطی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

